

Fra: **Jørgen Blix Nicolaysen**
Adm.enhet: **Reguleringsseksjonen**
Telefon: **99644225**

Saksnr: **20/18635**

Dato: **21.04.2021**

Høring om havdeling i fisket etter torsk, hyse og sei nord for 62°N

Nærings- og fiskeridepartementet (NFD) bedt Fiskeridirektoratet gjennomføre en kort høring om å fjerne unntakene som gir fartøy over 21 meter største lengde adgang til å fiske torsk med konvensjonelle redskap innenfor grunnlinjen og å gå i dialog med næringen om opprettelse av lokale forskrifter om havdeling. Vi viser til pressemelding fra NFD datert 20. april 2021 (<https://www.regjeringen.no/no/aktuelt/ny-side11/id2845194>).

Formålet med bestillingen er å redusere muligheten for havkonflikt og tilrettelegge for at den minste flåten sikres tilgang til kystnære områder hvor det fortsatt er god tilgang på torsk.

Bakgrunn

Fiskeridirektoratet viser til at den minste kystfiskeflåten har hatt lavere fisketakt hittil i år sammenlignet med fisketakten de senere årene. Vinterens skreisesong med innsig lenger nord enn vanlig og mye dårlig vær har påvirket tilgjengeligheten for den minste flåten. Kombinert med koronapandemien og høye kvoter har dette skapt utfordringer for deler av fiskerinæringen.

Det mest sentrale regelverket som trekker opp grensen for hvor kystnært fartøy av ulik størrelse kan fiske torsk med konvensjonelle redskap fastsettes i årlige forskrifter som regulerer fisket etter torsk, hyse og sei nord for 62 grader nord. Disse reglene har blitt videreført tilnærmet uendret siden de ble fastsatt første gang for omtrent 15 år siden. De senere årene er det observert flere hendelser som handler om konkurranse mellom ulike fartøygrupper på kystnære felt, og som aktualiserer en gjennomgang av gjeldende ordning. Behovet for å vurdere tiltak som kan redusere beskatningen av kysttorsk trekker i samme retning.

Departementet ba derfor Fiskeridirektoratet i bestilling av 18. desember 2020 om å gjennomføre en revisjon av fjordlinjene, og samtidig vurdere behovet for at fartøy over

21 meter største lengde får adgang til å fiske innenfor grunnlinjen. Vi nevner dessuten at Fiskeridirektoratet skal vurdere regelverket om tillatt bruk av taulengde på snurrevad innenfor 4 nm fra grunnlinjene. Dette arbeidet vil gjennomføres med sikte på iverksettelse av eventuelle endringer i 2022.

Det foregår også næringsinitiert arbeid som tar opp denne typen spørsmål, slik som innstillingen fra «havdelingsutvalget» i 2020 nedsatt av Norges Fiskarlag. Videre er Fiskeri- og havbruksnæringens forskningsfinansiering (FHF) i gang med et prosjekt hvor kapasitetsutviklingen og konkurranseforholdene i fiskeflåten skal undersøkes.

Utgangspunktet for denne høringen er situasjonsbestemt, i den forstand at et annerledes skreiinnsig, dårlig vær, økt totalkvote av torsk og avsetningsproblemer har bidratt til en dårligere kvoteutnyttelse for de mindre fartøyene.

Det er allerede besluttet tiltak som skal avhjelpe situasjonen. NFD har åpnet for å overføre mer enn 10 prosent av torskekvote til åpen gruppe og lukket gruppe under 11 meter til neste år dersom avviklingen av årets fiske tilsier dette. Dette er betinget av kvoteutnyttelsen til øvrige fartøygrupper. I tillegg har Fiskeridirektoratet på høring en egen sak om behovet for å tildele maksimalkvotetillegg for de minste fartøygruppene.

Adgang for fartøy over 21 meter innenfor grunnlinjen

Etter § 31 i forskrift om regulering av fisket etter torsk, hyse og sei nord for 62°N i 2021 er det forbudt for fartøy over 21 meter største lengde å fiske etter torsk med konvensjonelle redskap innenfor grunnlinjen.

Det er tre unntak fra dette forbudet, som gir fartøy over 21 meter adgang til å fiske inn til å fiske inn til fjordlinjene i visse områder og i gitte tidsrom:

- Fra 1. januar til og med 30. juni i statistikkområde 03 og 04 (utenfor Finnmark sørover til områdene utenfor Troms/Ringvassøya/Rebbernesøya/Nordkvaløya)
- Fra 1. januar til og med 1. mai i statistikkområde 00 og 05 (fra området utenfor Ringvassøy og sørvestover til vest av Røst, samt tilnærmet hele Vestfjorden).
- Fra 1. januar til og med 10 april i statistikkområde 06 og 07 (Vest av Røst og sørover utenfor kysten av Nordland til og med Møre og Romsdal sør til Stad).

Unntakene innebærer at det fra 1. mai og frem til 30. juni vil være i statistikkområde 03 og 04 at fartøy over 21 meter kan fiske fra grunnlinjen og inn til fjordlinjene. En endring av regelverket i inneværende år vil dermed hovedsakelig få effekt i dette området. Det er også i dette området det forventes at aktiviteten vil være størst i ukene fremover. Frem til 1. mai vil statistikkområde 00 og 05 også være omfattet.

Hovedformålet bak forbudet er vern av kysttorsk. Unntakene åpner for et kystnært fiske i perioder og i områder hvor nordøstarktisk torsk forventes å være dominerende. Disse reglene påvirker imidlertid også tilgangen til områder hvor aktivitet fra store fartøy kan ha stor betydning for fiskemulighetene til mindre fartøy.

I saksdokumentet til sak 8/2020 til reguleringsmøtet høsten 2020 punkt 8.6 redegjøres det for adgangen og fangststatistikk for fartøy over 21 meter til å fiske torsk innenfor

grunnlinjen. Saksdokumentet er tilgjengelig her:

<https://www.fiskeridir.no/Yrkesfiske/Dokumenter/Reguleringsmoetet2/Hoeringer-av-reguleringer-for-2021-reguleringsmoetet>.

Fartøy over 21 meter største lengde har fisket i gjennomsnitt ca. 19 000 tonn torsk innenfor grunnlinjene de siste fire årene, og 137 fartøy deltok i dette fisket i 2020. Det vises også til at 88 % av fangstene av torsk tas i månedene mars og april. Det er ikke kjent hvor mange fartøy over 21 meter som driver eller har planlagt å gjennomføre et fiske innenfor grunnlinjen i tiden fremover.

Tabell 1: Fartøy over 21 meter største lengdes fangstandeler av artene torsk, hyse og sei innenfor grunnlinjene nord for 62°N fordelt på redskap og måned samlet for år 2017, 2018, 2019 og 2020

Redskap/måned	Jan	Feb	Mar	Apr	Mai	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Des	Totalt
Garn	0,6 %	1,5 %	9,0 %	3,3 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,1 %	14,6 %
Line	0,1 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,3 %
Not	0,6 %	0,6 %	2,4 %	2,8 %	2,9 %	9,1 %	3,5 %	3,9 %	0,8 %	0,4 %	0,1 %	0,0 %	27,1 %
Snurrevad	0,7 %	3,9 %	25,0 %	18,8 %	3,5 %	0,9 %	0,8 %	1,4 %	0,6 %	0,4 %	0,2 %	0,1 %	56,1 %
Teiner	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %
Trål	0,0 %	0,0 %	0,8 %	0,8 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,1 %	0,1 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	1,9 %
Totalt	1,9 %	6,0 %	37,2 %	25,7 %	6,5 %	9,9 %	4,4 %	5,4 %	1,5 %	0,9 %	0,4 %	0,2 %	100,0 %

Kilde: Fiskeridirektoratets fangst- og aktivitetsdata (ERS) pr. 1. november 2020.

Tabell 1 viser fangstandeler fordelt på fangstmåned og redskap. Vi ser at snurrevad dominerer i fisket etter torsk, mens not er mest benyttet i sommermånedene i fisket etter sei. Det er et markant fall i fangstaktiviteten fra april til mai måned.

Kartillustrasjonen nedenfor viser hvor fjordlinjene (tykk mørk blå strek) går og hvor grunnlinjen går (tynn lys blå strek). Det er særlig i Troms og Vest-Finnmark avstanden mellom fjordlinjen og grunnlinjen er stor, og her er det for tiden høy aktivitet.

Figur 1: Kart over grunnlinje og fjordlinjer

Fiskeridirektoratet har mottatt få henvendelser om havkonflikter mellom ulike fartøygrupper i år. Sammenlignet med tidligere år har torsken vært mindre tilgjengelig i de flere kystnære strøk, og vi har ikke sett noe særlig tegn på at den minste flåten har blitt fortrent av større fartøy innenfor grunnlinjen. Vi har imidlertid registrert en hendelse i Breivikfjorden mellom fartøy som benytter snurrevad og fartøy som benytter garn eller krokredskaper. I Vestfjorden har det ikke vært registrert konflikter mellom grupper, i Lofoten har en lokal forskrift bidratt til ordnede forhold, og snurrevadflåten har benyttet eget avsatt felt.

Konsekvensene av at unntakene fjernes er at fartøy over 21 meter største lengde ikke tillates å drive fangst innenfor grunnlinjen. Redskapene de benytter vil dermed ikke ta opp arealer som andre fartøygrupper da kan benytte seg av. I hvilken grad en slik regelendring vil føre til et mer effektivt fiske for det minste flåten er usikkert og påvirkes av ulike forhold, som eksempelvis tilgjengelighet av fisk, værforhold og avtakssituasjonen. Etter Fiskeridirektoratets oppfatning vil en vesentlig del av begrunnelsen for et slikt tiltak være å skape forutsigbarhet for fiskeflåten, og å redusere risikoen for konflikter mellom små og store fartøy i det som er igjen av årets hovedsesong.

Fartøy over 21 meter største lengde skal i hovedsak kunne drive et effektivt fiske etter torsk utenfor grunnlinjen. Konsekvenser av at denne fartøygruppen må drive fangst utenfor grunnlinjen kan for eksempelvis være dårligere tilgang på fisk, økte utgifter og eksponering for dårligere værforhold. En mulig positiv virkning kan være at andelen kysttorsk som beskattes av de større fartøyene reduseres ved at torskefisket må foregå lenger ute fra kysten. Effekten av dette er imidlertid veldig usikkert.

Fiskeridirektoratet mener det er vanskelig å ha noen god formening om hvordan kystnær tilgjengelighet og mottaks- og markedsituasjonen for torsk vil utvikle seg i tiden fremover. Mange mottak i områder med god tilgang på fisk krever leveringsavtaler med fartøy. At fartøy over 21 meter skyves utenfor grunnlinjen kan medføre at enkelte leverer til andre mottak, slik at det åpnes for at flere fartøy i den minste flåten får leveringsavtaler, men dette er høyst usikkert. Dersom mindre fartøy slipper å konkurrere med de største fartøyene om samme områder kan det medføre at de blir raskere ferdig med kvoten, slik andre fartøy slipper til.

Fiskeridirektoratet ber om innspill på å fjerne unntakene i § 31 andre ledd, som tillater fartøy over 21 meter største lengde til å fiske torsk innenfor grunnlinjen.

lokale forskrifter for havdeling

I tilbakemeldinger fra næringen er det pekt på muligheten for opprettelsen av lokale forskrifter med havdeling for å begrense konflikter og bedre tilgangen på torsk for den minste flåten. Et eksempel på en slik regulering vil være «lofotreguleringen», som gjelder under skreifisket i Lofoten.

Som nevnt ovenfor er havdeling mellom den havgående og kystnære flåten en del av en større gjennomgang, som blant annet skal vurderes i bestillingen fra NFD med sikte på

iverksettelse av eventuelle endringer fra 2022. Problemstillingen har også vært tema for havdelingsutvalget nedsatt av Norges Fiskarlag i 2020.

En innføring av lokale reguleringer er mest aktuelt i konkrete områder i Troms og Finnmark, siden det forventes å være størst aktivitet der og det er i dette området fartøy over 21 meter kan drive fiske innenfor grunnlinjen fra 1. mai.

Fiskeridirektoratet vurderer det slik at behovet for havdeling gjennom lokale reguleringer i stor grad faller bort dersom det besluttes å fjerne unntakene som åpner for fartøy over 21 meter til å fiske torsk med konvensjonelle redskaper innenfor grunnlinjen. Vi er imidlertid interessert i å få innspill på konkrete områder hvor næringen ser at det likevel vil kunne være behov for lokale havdelingsregimer i tillegg til et forbud mot at fartøy over 21 meter fisker torsk innenfor grunnlinjen, eller med sikte på at unntakene til å fiske inntil fjordlinjene eventuelt blir stående. I foreløpige tilbakemeldinger har vi merket oss at Breivikfjorden er trukket frem som et aktuelt område.

Opprettelse av slike områder vil skape behov for å følge opp lokale reguleringer med nødvendig kontrollressurser, og kan potensielt gå ut over andre kontrollrelaterte oppgaver.

Fiskeridirektoratet ber om innspill på behovet for å opprette lokale reguleringer som tiltak i årets sesong for å begrense havkonflikter og bedre den minste flåtens tilgang på torsk, og hvilke områder som i så fall bør vurderes.

Vi imøteser innspill i saken innen **mandag 26. april**.

